

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2015 r. w Gliwicach

sprawy T. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania T. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 25 czerwca 2015 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu T. J. prawo do emerytury poczynając 8 czerwca 2015r.;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt. VIII U 1280/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 czerwca 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu T. J. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat. Powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ZUS wskazał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał nadto, iż do pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od 1 września 1971r. do 30 kwietnia 1987r. z uwagi na brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do spornego świadczenia. Podniósł, iż w okresie od 1 września 1971r. do 30 kwietnia 1987r. był zatrudniony w Kombinacie Budowlanym w B. Kierownictwie Grupy (...) na stanowisku malarza a następnie od 4 maja 1987r. do 31 lipca 1993r.

w (...) SA w Grupie (...) na stanowisku malarza. W obu zakładach ubezpieczony pracował jako malarz konstrukcji metalowych na wysokości, które to prace wymienione są pod poz.6 działu V wykazu A do Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. Odwołujący wskazał, iż charakter wykonywanej pracy może udowodnić na podstawie zeznań świadków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. ZUS wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczył ubezpieczonemu żadnego okresu zatrudnienia z uwagi na brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach. ZUS wskazał nadto, iż w okresie zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym w B. ubezpieczony od 1 września 1971r. do 30 czerwca 1973r. był zatrudniony jako uczeń nauki zawodu zaś od 27 października 1976r. do 17 października 1978r. odbywał zasadniczą służbę wojskową i do pracy powrócił od 26 listopada 1978r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił:

Ubezpieczony T. J. urodził się (...). Wiek 60 lat osiągnął (...)

W dniu 9 czerwca 2015r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 25 czerwca 2015r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat, z uwagi na brak wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych.

Na dzień 1 stycznia 1999r. ZUS uwzględnił ubezpieczonemu 27 lat i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych.

Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu żadnego okresu zatrudnienia.

W szczególności do pracy w warunkach szczególnych ZUS nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym w B. od 1 września 1971r. do 30 kwietnia 1987r. oraz w (...) SA od 4 maja 1987r. do 31 lipca 1993r.

Za powyższe okresy ubezpieczonemu nie wystawiono świadectw pracy w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił, iż T. J. w okresie od 1 września 1971r. do 30 kwietnia 1987r. był zatrudniony w Kombinacie Budowlanym w B. Kierownictwie Grupy (...) na stanowisku malarza.

W okresie od 1 września 1971r. do 30 czerwca 1973r. ubezpieczony był uczniem Szkoły Budowlanej dla pracujących w B. i był zatrudniony w Kombinacie Budowlanym w oparciu o umowę o praktyczną naukę zawodu. W tym czasie 3 dni uczył się w szkole i 3 dni pracował jako pracownik młodociany po 6 godzin na dniówkę. Przyuczał się do zawodu malarza malując na warsztatach i w pomieszczeniu w firmach. W tym czasie nie pracował na wysokości.

Po ukończeniu szkoły Kombinat Budowlany w B. zawarł z ubezpieczonym umowę o pracę na stanowisku malarza. Kombinat zajmował się budową mieszkań i obiektów przemysłowych. Budowano m.in. konstrukcje na wysokościach dla kopalń i hut. W zakładzie było 8 brygad malarskich, w tym 3 brygady były przeznaczone do pracy na wysokości. Brygada liczyła 8 pracowników, samych malarzy i była kierowana przez brygadzystę. Każda z tych brygad miała inny obiekt do malowania.

Ubezpieczony od początku został skierowany do pracy na wysokości. Malował konstrukcje stalowe. Pracował przy malowaniu hal, kominów, rur, taśmociągów. Malował konstrukcje żelazne w KWK (...), w Zakładzie (...), w Hucie w M. jak i mniejszych zakładach. Wszystkie prace wykonywał na wysokości, stojąc na rusztowaniach. Malarze byli wyposażeni w pasy i ubrania robocze. Malowano przy użyciu dwóch podstawowych farb: m. i chlorokauczuku, które są farbami silnie żrącymi i szkodliwymi.

Taką pracę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy po 8 godzin dziennie. Nie był kierowany do innych prac. Malarze otrzymywali po 2 zł dziennie na mleko.

W trakcie zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym w B. ubezpieczony odbył zasadniczą służbę wojskową w okresie od 27 października 1976r. do 17 października 1978r., po czym od 27 listopada 1978r. ubezpieczony powrócił do pracy i został skierowany do takiej samej pracy jak przed odbywaniem zasadniczej służby wojskowej.

Taką pracę malarza konstrukcji stalowych wykonywał cały czas aż do zakończenia zatrudnienia.

Sąd ustalił, iż w Kombinacie Budowlanym w B. wraz z ubezpieczonym pracował świadek J. F., który również w podobnym okresie ukończył (...) Szkołę Budowlaną w B. a po ukończeniu nauki pracował wraz z odwołującym na takim samym stanowisku tylko w innej brygadzie malarskiej.

W okresie od 4 maja 1987r. do 31 lipca 1993r. T. J. był zatrudniony w (...) SA w Grupie (...) na stanowisku malarza w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony pracował jako malarz konstrukcji na wysokości i wykonywał identyczne czynności jak w poprzednim zakładzie. Pracował przy malowaniu konstrukcji w obiektach przemysłowych w kopalni (...), Hucie (...), Hucie (...), Kopalni (...), Koksowni G.. Ubezpieczony wykonywał prace antykorozyjne w brygadzie jako malarz antykorozyjny. Malował konstrukcje stalowe. W firmie było 7 brygad świadczących usługi antykorozyjne. Wszyscy ich pracownicy wykonywali te same czynności. Praca odbywała się w szkodliwych warunkach, gdyż konstrukcje przed malowaniem trzeba było odpylić, oczyścić młotkami, dopiero potem malowano je dwukrotnie minią a później chlorokauczukiem i farbami epoksydowymi. Ubezpieczony pracował w narażeniu na zapylenie, duży hałas, działanie szkodliwych oparów. W obsługiwanych zakładach był ruch ciągły i niemożliwe było jego wstrzymanie.

Ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy po 8 godzin dziennie na wysokości do 30 m, nie pracował na poziomie 0, gdyż tam pracowały inne brygady. Malarze antykorozyjni nie otrzymywali dodatków szkodliwych, a wydawano im mleko.

W (...) SA wraz z ubezpieczonym pracowali świadkowie Z. W. i J. W.. Z. W. był malarzem konstrukcji na wysokości zaś J. W. pracował jako monter konstrukcji stalowych do 1980r., a potem jako malarz konstrukcji stalowych. Obaj świadkowie otrzymali świadectwa pracy w szczególnych warunkach i pobierają emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym, gdzie ZUS zaliczył im wskazane w świadectwach okresy pracy do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił nadto, iż ubezpieczony legitymuje na dzień 1 stycznia 1999r. okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 27 lat i 1 dni.

Bezsporne było, że ubezpieczony ukończył 60 lat życia i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego z Kombinatu Budowlanego w B. (k.21) oraz (...) SA (k.23), zeznań świadków: J. F. (nagranie z rozprawy z dnia 3 grudnia 2015r. min.18.20 i n. k.33), Z. W. (nagranie z rozprawy z dnia 3 grudnia 2015r. min.34.27 i n. k.33), J. W. (nagranie z rozprawy z dnia 3 grudnia 2015r. min.47.54 i n. k.33) oraz przesłuchania ubezpieczonego (nagranie z rozprawy z dnia 3 grudnia 2015r. min. 5.42 i n. oraz min. 1.01.58 i n. k.33).

Zgromadzony materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny, spójny i wiarygodny. Odnośnie rodzaju pracy wykonywanej przez ubezpieczonego Sąd dał wiarę jego twierdzeniom, które w całości znalazły potwierdzenie w zeznaniach świadków. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym, wprawdzie pracowali w różnych brygadach ale często wykonywali pracę na tych samych obiektach i widzieli ubezpieczonego przy pracy. Zeznania świadków są spójne, wiarygodne, wzajemnie się pokrywają i korespondują z wyjaśnieniami ubezpieczonego. Nadto za okres pracy w (...) SA świadkowie Z. W. i J. W. otrzymali świadectwa pracy w szczególnych warunkach i pobierają emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2015r., poz. 748 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym

co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust. 2 ustawy – w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013r. tj. w dacie złożenia wniosku oraz wydania zaskarżonej decyzji – emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Na podstawie tego przepisu, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 – letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy nie uwzględnił mu do takiej pracy żadnego okresu zatrudnienia.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15 – letnim okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem do takiej pracy należało zaliczyć mu zarówno sporny okres zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym w B., z wyłączeniem okresu nauki zawodu oraz zasadniczej służby wojskowej jak i okres zatrudnienia w (...) SA.

W ocenie Sądu zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach nie podlega okres praktycznej nauki zawodu od 1 września 1971r. do 30 czerwca 1973r., gdyż ubezpieczony nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy a jedynie przez 3 dni w tygodniu a nadto nie wykonywał wówczas pracy na wysokości.

Również okres odbywania zasadniczej służby wojskowej nie podlega zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach .

Zgodnie z obowiązującą wówczas treścią art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2004r. Nr 241, poz. 2416) czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wliczał się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Zgodnie z ust. 3 warunkiem wliczenia służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów, o których mowa w art. 106 ust. 1 lub w art. 107 ust. 1 tj. powrót do pracy w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby.

Na podstawie art. 108 ust. 4 w/w ustawy wydane zostało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318). Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 2-4 (tj. w terminie 30 dni od dnia zwolnienia ze służby wojskowej zgłosił powrót do zakładu pracy), wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Jak wynika z dokumentacji znajdującej się w aktach organu rentowego, ubezpieczony po odbyciu zasadniczej służby wojskowej od 27 października 1976r. do 17 października 1978r. powrócił do pracy dopiero od dnia 27 listopada 1978r. a zatem po upływie 30 dni od jej zakończenia.

Natomiast z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika jednoznacznie, że w pozostałym okresie spornym w obu zakładach pracy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace malarskie konstrukcji metalowych na wysokości. Po wyłączeniu z okresów spornych okresu nauki i okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej, ubezpieczony udowodnił ponad 17 lat pracy w szczególnych warunkach.

Po ukończeniu szkoły, od 1 lipca 1973r. Kombinat Budowlany w B. zawarł z ubezpieczonym umowę o pracę na stanowisku malarza. Od tej pory przez cały okres zatrudnienia w firmie (z wyłączeniem wojska) do 30 kwietnia 1987r. pracował on w brygadzie malarskiej wykonującej prace malarskie na wysokości. Ubezpieczony malował konstrukcje stalowe m.in. w KWK (...), w Zakładzie (...), w Hucie w M. jak i mniejszych zakładach. Pracował przy malowaniu hal, kominów, rur, taśmociągów. Wszystkie prace wykonywał na wysokości, stojąc na rusztowaniach. Praca odbywała się w narażeniu na kontakt z silnie toksycznymi farbami minią i chlorokauczukiem. Taką pracę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy po 8 godzin dziennie i nie był kierowany do innych prac.

W okresie pracy w (...) SA od 4 maja 1987r. do 31 lipca 1993r. T. J. również pracował jako malarz konstrukcji na wysokości i wykonywał identyczne czynności jak w poprzednim zakładzie pracy. Pracował przy malowaniu konstrukcji w obiektach przemysłowych w kopalni (...), Hucie (...), Hucie (...), Kopalni (...), Koksowni G.. Wykonywał prace antykorozyjne jako malarz antykorozyjny stale i w pełnym wymiarze czasu pracy po 8 godzin dziennie na wysokości do 30 m. Malował konstrukcje stalowe. Praca odbywała się w szkodliwych warunkach, gdyż konstrukcje przed malowaniem trzeba było odpylić, oczyścić młotkami, potem malowano je dwukrotnie minią a później chlorokauczukiem i farbami epoksydowymi. Ubezpieczony pracował w narażeniu na zapylenie, duży hałas, działanie szkodliwych oparów. Nie był kierowany do innej pracy.

Wykonywane przez ubezpieczonego prace malarskie konstrukcji na wysokości, są wymienione pod poz. 6, działu V, wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.), zawierającego wykaz prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Bez znaczenia pozostaje przy tym fakt, że ubezpieczonemu nie wystawiono świadectw pracy w szczególnych warunkach za sporne okresy zatrudnienia. Fakt wykonywania takiej pracy został bowiem wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem

ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Z opisanych wyżej względów, Sąd dał wiarę zeznaniom świadków potwierdzającym taki charakter jego pracy, uznając te dowody za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał że w okresie spornym T. J. wykonywał pracę w szczególnych warunkach, a zatem legitymuje się on na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Kwestia posiadania przez ubezpieczonego ponad 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego nie była przedmiotem sporu. Nie było także sporne, iż odwołujący nie jest członkiem OFE i ukończył wymagany wiek 60 lat.

W konsekwencji Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od dnia 8 czerwca 2015r. tj. od ukończenia wymaganego wieku emerytalnego.

O kosztach procesu Sąd orzekł punkcie 2 wyroku – na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 11 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r., Nr 490) – zasądając od organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 120 złotych.

(-) SSO Mariola Szmajduch